

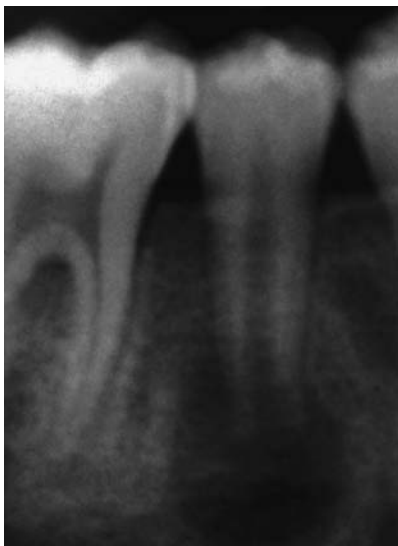
Parodontitis apicalis uitgaande van een ‘gave’ premolaar in de onderkaak

Een patiënt had in eerste instantie onbegrepen klachten in de premolaarstreek van de onderkaak. Er was al enige tijd sprake van pijnklachten en een zwelling, zonder dat de oorzaak hiervan duidelijk was. Uiteindelijk bleek het te gaan om een parodontitis apicalis ten gevolge van een dens evaginatus.

Baart JA, Bosgra JFL. Een parodontitis apicalis uitgaande van een ‘gave’ premolaar in de onderkaak
Ned Tijdschr Tandheelkd 2006; 113: 239-240

Gegeven

Een 17-jarige Chinese man meldde zich bij een tandarts en vervolgens bij een kaakchirurg in verband met een onbegrepen pijnklacht in de onderkaak rechts. Sinds ongeveer 4 dagen had hij ernstige pijn aan gebitselement 45. Dit gebitselement was mobiel, voelde te hoog aan en was percussiepijnlijk. Gebitselement 45 was klinisch gezien gaaf. Er was geen trauma in de anamnese. De sensibiliteitstesten van gebitselement 45 (koude en faradisch) waren negatief. Op de röntgenfoto was een periapicale radiolucentie te zien, verdacht voor een parodontitis apicalis (afb. 1). Omdat geen goede verklaring voor het avitaal reagerende gebitselement 45 met een periapicale radiolucentie kon worden gevonden, werd het occlusale vlak aan een nauwkeurige inspectie onderworpen. Hierbij bleek dat er een kleine pulpa-expositie aanwezig was, vrijwel zeker ten gevolge van een zogenaamde dens evaginatus (afb. 2). Het gebitselement 45 werd endodontisch behandeld en de patiënt was vervolgens pijnvrij.

Afb. 1.
Röntgenopname van de regio van gebitselementen 44-46 met een duidelijke periapicale radiolucentie van gebitselement 45.

Beschouwing

Pijnklachten, al dan niet gepaard gaand met een zwelling in de premolaarstreek van de onderkaak hebben meestal een dentogene oorzaak. Er moet dan worden gedacht aan een pulpaire, periapicale of parodontale reden.

In deze casus bleken de pijn en de zwelling te worden veroorzaakt door een parodontitis apicalis als gevolg van een dens evaginatus, een zeldzame ontwikkelingsstoornis van vooral de premolaren in de onderkaak. Een dens evaginatus bestaat uit een extra knobbeltje op het occlusale vlak dat in de helft van de gevallen een pulpahoorn bevat. De afwijking komt vooral voor bij Aziaten (1-2%) en bij Eskimo's en Noord-Amerikaanse indianen (3-4%). Bij het Kaukasische ras wordt de dens evaginatus zelden gezien (Schulze, 1987; Schuurs, 1999; Levitan en Himel, 2006). Slijtage of breuk van dit knobbeltje kan leiden tot pulpa-expositie. De pulpa raakt vervolgens geïnfecteerd, waardoor pulp necrose ontstaat, uiteindelijk uitmondend in een parodontitis apicalis (Thoden van Velzen et al, 1995).

Afb. 2. Intraorale foto van de regio van gebitselementen 43-46 met op het occlusale vlak van gebitselement 45 een pulpa-expositie.

Literatuur

- › *Levitan ME, Himel VT.* Dens evaginatus: literature review, pathophysiology, and comprehensive treatment regimen. *J Endod* 2006; 32: 1-9.
- › *Schuurs AHB.* Gebitspathologie. Afwijkingen van de harde tandweefsels. Houten/Diegem: Bohn Stafleu van Loghum, 1999.
- › *Schulze C.* Anomalien und Missbildungen der menschlichen Zähne. Berlin: Quintessenz Verlags-GmbH, 1987.
- › *Thoden van Velzen SK, Wesselink PR, Cleen de, MJH, Moorer WR, Peters LB.* Endodontologie. Houten/Diegem: Bohn Stafleu van Loghum, 1995.

Summary

Apical periodontitis of a 'sound' mandibular premolar

A patient suffered from oral pain during several days. An explanation of the dental cause of the complaints could not be found. Finally, the diagnosis appeared to be apical periodontitis due to dens evaginatus.

Bron

Uit de afdeling Mondziekten en Kaakchirurgie van het VU medisch centrum/Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)

Datum van acceptatie: 8 februari 2006

Adres: J.A. Baart, VUmc, postbus 7057, 1007 MB Amsterdam
ja.baart@vumc.nl